

DANKÓ PISTA LEVELE PÓSA LAJOSHOZ

(Előszó a Pataki leányok. c népszínműhöz)

T. Pósa Úr!

Kossuth Lajos névestéjén múlt tíz esztendeje, mikor lelkem egész melegével egy furcsa köpenyeges embernek az ékesszólásain úgy elgyönyörködtem, hogy a szívem majd kiugrott, hegedűm nyakát pedig fojtogatni kezdtem, s keservesebbnél keservesebb dallamokat iparkodtam belőle kicsalni, hogy némileg visszaadhassam zenében annak a remek beszédnek igazi szépségét.

Igen! Én még életemben annál szebben, lelkesebben nem hallottam Kossuth Lajost dicsőíteni. Mintha tündérország minden szépségeivel, minden gyöngyeivel lettek volna kirakva azok a verssorok, amelyek annak a furcsa köpenyeges embernek az ajkáról elhangzottak.

Ki lehet ez az ember, akinek a szájából ezeket a magasztos szavakat hallottam, kérdem egyik úrtól, aki szintén Kossuth Lajost jött ünnepelni.

– Hát biz' az, Pista barátom, egy költő – felelte a kérdezett lelkesedve.

– Költő!?

– Költő bizony, még pedig nemcsak Kossuth-verseket tud költeni, hanem olyan nótákat is, amelyek ha a maga hegedűjében benne volnának, vagy meg tudná őket kottázni, még híres emberré válhatnék, és úgy repülne, mint a madár.

– Igen, ha nekem is volna egy olyan bűvös köpenyegem.

– Hát vegyen magának egyet.

– Hiszen vennék én örömmel, csak olyan szívet is adnának hozzá, mint amilyent az a köpenyeg takar.

Kérdezősködésemet egy újabb felköszöntő szakította félbe, ami szintén a köpenyeg alul harsogott elő lángolóan, tűzzel.

Azóta tíz esztendő múlt el, és időközben megismerkedtem avval a köpenyeges költővel, s egyszer-egyszer elcsentem a köpenyegét, aminek az lett a következménye, hogy csakugyan beteljesedett a tanácsadó úrnak a szava. Szárnyam nőtt, s repültem, de csak a balszárnyal, mert a jobbszárnyat a költőnek a köpenyegje vezérelte.

Írt nekem vagy kétszáz nótát, szebbnél-szebbet. Bánatosat, vígat, szerelmeset, fájdalmasat, vagy amilyent igaz szívének kedélyállapota tolmácsolt. Én azokat a nótákat mind kottára szedtem, de egyszer csak a jó Isten megirigyelte a sorsomat, és eltüntette a köpenyegét gazdájával együtt. El a jobbszárnyat, nekem pedig itt maradt a bal, s azzal repdesek most ide s tova, de csakhamar kifáradok, mert azoknak a költőknek, akik most nekem verseket írnak, nincsen olyan köpenyegjük, hanem frakkban és klakkban járnak.

Kérem, igen tisztelt Pósa úr, ha találkozik avval a köpenyeges költővel, adja át neki ezt a szerény kis darabocskát, s mondja meg neki, hogy az ő költészetének tüze mellett melegedtem fel, s írtam meg, ahogy tudtam. Valamint arra is kérem, hogy azt is mondja meg, ha esetleg elveszett a köpenyegje (amit nem hiszek), vegyen egy másik olyat, s írjon abban nekem nótákat, s küldje el avval a címezéssel, hogy: SZÁRNYAK – Dankó Pistának.

Szeged, 1893. évi december hó 1-én.

Hálás tisztelője:
DANKÓ PISTA